

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(вибіркова фахова навчальна дисципліна)
«ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ»

Приходько Сергій,
к. політ. н., доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін

Гарант:
Приходько Сергій,
к. політ. н., доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін

Полтава, 2023 р.

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Політичні процеси в зарубіжних країнах
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	вибіркова фахова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
Контактні дані розробників, залучених до викладання	Викладач: Приходько Сергій, к. політ. н., доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Контакти: ауд. 458, навчальний корпус № 4 e-mail: serhii.prykhodko@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/prihodko-sergiymikolayovich
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Спеціальність Освітня програма	052 Політологія Політологія
Попередні умови для вивчення дисципліни	Базові знання з дисциплін «Основи політології», «Загальна теорія політики», «Політичні режими та політичні системи сучасності», «Теорія міжнародних політичних відносин»

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у студентів професійних компетентностей щодо їхньої спроможності самостійно аналізувати сутність політичних і процесів на прикладах конкретних країн.

Основні завдання навчальної дисципліни: засвоєння основних принципів функціонування сучасних політичних систем; формування здатності самостійного критичного аналізу політичних процесів у конкретних країнах.

Компетентності:

загальні:

ЗК05. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК06. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК08. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

спеціальні (предметні, фахові):

СК03. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах

СК05. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

СК06. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

Програмні результати навчання:

РН10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

РН12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

РН13. Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

РН14. Застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.

Програма та структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	с	с.р.
Тема 1 Поняття політичних процесів: основні теоретичні підходи до аналізу.	15	2	2	11
Тема 2. Форми здійснення політичного процесу.	15	2	2	11
Тема 3. Типи політичних процесів.	15	2	2	11
Тема 4. Політичні актори у системі політичних процесів.	15	2	2	11
Тема 5. Поняття і сутнісні характеристики виборчих процесів у зарубіжних країнах.	15	2	4	9
Тема 6. Політичні процеси у демократичних країнах.	15	2	4	9
Тема 7. Політичні процеси в авторитарних країнах.	15	2	4	9
Тема 8. Політичні процеси в країнах перехідного типу.	15	2	4	9
Усього годин	<i>120</i>	<i>16</i>	<i>24</i>	<i>80</i>

Оцінювання результатів навчання

Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форма контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				
	Опитування на семінарських заняттях	Розв'язування тестів	Виконання завдань самостійної роботи	Реферат	Разом
ПРН10	15	3	4	3	25
ПРН12	15	3	4	3	25
ПРН13	15	3	4	3	25
ПРН14	15	3	4	3	25
Разом	60	12	16	12	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування на семінарських заняттях	Розв'язування тестів	Виконання завдань самостійної роботи	Реферат	
Тема 1. Поняття політичних процесів: основні теоретичні підходи до аналізу.	5	-	2	-	7
Тема 2. Форми здійснення політичного процесу.	5	-	2	-	7
Тема 3. Типи політичних процесів.	5	-	2	-	7
Тема 4. Політичні актори у системі політичних процесів.	5	-	2	-	7
Тема 5. Поняття і сутнісні характеристики виборчих процесів у зарубіжних країнах.	10 (5+5)	-	2	-	12
Тема 6. Політичні процеси у демократичних країнах.	10 (5+5)	-	2	12	24
Тема 7. Політичні процеси в авторитарних країнах.	10 (5+5)	-	2	-	12
Тема 8. Політичні процеси в країнах перехідного типу.	10 (5+5)	12	2	-	24
Разом	60	12	16	12	100

Критерії оцінювання

Опитування на семінарських заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	здобувач вищої освіти ґрунтовно і послідовно викладає вивчений навчальний матеріал, виявляє повне розуміння його змісту; обґрунтовує власні думки; демонструє на високому рівні знання принципів взаємодії політичних акторів та інститутів, влади та урядування, політичних систем та режимів, політичної поведінки у різних контекстах їх функціонування, наводить необхідні приклади, аргументує їх; активно бере участь у дискусіях, диспутах, виявляє ініціативу; демонструє на високому рівні базові знання політичних процесів у зарубіжних країнах;
4	здобувач вищої освіти ґрунтовно і послідовно викладає вивчений навчальний матеріал, виявляє належне розуміння його змісту, але припускається незначних помилок, які самостійно виправляє після зауважень викладача; демонструє на належному рівні знання взаємодії політичних акторів та інститутів, влади та урядування, політичних систем та режимів, політичної поведінки у різних контекстах їх функціонування, наводить необхідні приклади, аргументує їх; бере участь у дискусіях, диспутах; виявляє ініціативу; демонструє на достатньому рівні базові знання політичних процесів у зарубіжних країнах;

3	здобувач вищої освіти виявляє знання і розуміння тематики навчальної дисципліни, викладає матеріал не досить повно, не завжди глибоко і переконливо обґрунтовує власні думки; пов'язує теоретичний матеріал з практичними вміннями з допомогою викладача; участь у дискусіях, диспутах бере не охоче, не виявляє ініціативу; демонструє на середньому рівні базові знання принципів здійснення влади та публічної політики, проблем політичних процесів у зарубіжних країнах; вибудовує свою навчальну діяльність на базі етичних принципів та персональної відповідальності;
2	здобувач вищої освіти під час відповіді демонструє елементарний рівень засвоєння навчального матеріалу, викладає його непослідовно і невпевнено, допускається значних принципових помилок у викладенні фактів, що спотворюють їх зміст, досить фрагментарно відтворює основні категорії з дисципліни; аналіз політичних процесів у зарубіжних країнах здійснюється на поверхневому рівні;
1	здобувач вищої освіти не виявляє знань більшої частини навчального матеріалу, допускає суттєві помилки, що можуть спотворювати зміст питань; не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати власні думки і відчуває труднощі під час добору прикладів та поєднання теорії з практичними навичками; демонструє на низькому рівні базові знання політичних процесів у зарубіжних країнах.
0	відповідь відсутня

Розв'язування тестів

Кількість балів	Критерії оцінювання
0-12	За кожен правильну відповідь 1 бал

Виконання завдань самостійної роботи (в розрізі кожної теми)

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Завдання самостійної роботи з теми виконані відповідно до методичних рекомендацій у повному обсязі з демонструванням уміння застосовувати необхідну інформацію, знання, методи та інструменти для організації результативної та ефективної освітньої діяльності; здобувач вищої освіти застосовує творче мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем в навчальній діяльності для реалізації програмних результатів навчання, демонструє здатність навчатись, вибудовуючи свою діяльність на базі етичних принципів та персональної відповідальності.
1	Завдання самостійної роботи виконані частково, або мають неточності чи незначні помилки з частковим демонструванням уміння застосовувати необхідну інформацію, знання, методи та інструменти для організації результативної та ефективної освітньої діяльності; здобувач вищої освіти не застосовує творче мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем в навчальній діяльності.
0	Завдання самостійної роботи не виконані, або виконані повністю неправильно.

Написання реферату

Кількість балів	Критерії оцінювання
10-12	виконані всі вимоги до написання і захисту реферату; визначена проблема й обґрунтована її актуальність; зроблений аналіз різних поглядів на проблему науковців; сформульовані чіткі завдання дослідження; логічно викладена власна позиція; зміст реферату відповідає темі, що розкрита повністю; сформульовані висновки відповідно до завдань; витриманий обсяг реферату; дотримані вимоги до зовнішнього оформлення; дані правильні відповіді на додаткові питання; вибудовує свою діяльність на базі принципів професійної етики та персональної відповідальності з дотриманням принципу автономної та якісної роботи щодо поставлених завдань і взятих обов'язків, академічної доброчесності, в процесі доповіді демонструє на високому рівні сформовані навички ділової комунікації, професійної етики
7-9	виконані всі вимоги до написання і захисту реферату; визначена проблема й обґрунтована її актуальність; зроблений аналіз різних поглядів на проблему науковців; сформульовані чіткі завдання дослідження; логічно викладена власна позиція; зміст реферату відповідає темі, що розкрита повністю; сформульовані висновки відповідно до завдань; витриманий обсяг реферату; дотримані вимоги до зовнішнього оформлення; відповіді на додаткові питання не повні; вибудовує свою діяльність на базі принципів професійної етики та персональної відповідальності з дотриманням принципу автономної та якісної роботи щодо поставлених завдань і взятих обов'язків, академічної доброчесності, в процесі доповіді демонструє на достатньому рівні сформовані навички ділової комунікації, професійної етики
3-6	основні вимоги до реферату і його захисту виконані, але при цьому допущені деякі недоліки; не обґрунтовано актуальність проблеми, висновки не чіткі; наявні певні неточності у викладенні матеріалу; вимоги щодо оформлення реферату дотримані; на додаткові питання дані неповні відповіді; здобувач вищої освіти в процесі доповіді демонструє на середньому рівні сформовані навички ділової комунікації, професійної етики.
1-2	є істотні відступи від вимог до реферування, зокрема: тема розкрита лише частково; допущені фактичні помилки в змісті реферату або при відповіді на додаткові питання; висновки відсутні; здобувач вищої освіти в процесі доповіді не розкриває повно тему реферату, не вибудовує свою діяльність на базі принципів професійної етики та персональної відповідальності; демонструє на низькому рівні сформовані навички ділової комунікації, професійної етики
0	реферативна робота не виконана

Трудомісткість

Загальна кількість годин – 120.

Кількість кредитів – 4.

Форма семестрового контролю – залік.

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. У разі відсутності здобувача вищої освіти на практичних заняттях з поважної причини (документальне підтвердження) надається право відпрацювати

пропущене заняття, у разі відсутності без поважних причин – здобувач вищої освіти не одержує бали за практичне заняття і позбавлений права на їхнє відпрацювання.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів. Списування під час виконання тестових завдань, практичних завдань та завдань екзаменаційної роботи заборонені. Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті, перед опануванням цієї навчальної дисципліни. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні, набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproporyadok22.pdf>

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Презентації, словники, відеоролики.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Гантінгтон С. Політичний порядок у мінливих суспільствах / пер. з англ. Т. Цимбал. Київ : Наш формат, 2019. 448 с.
2. Гелей С. Д., Рутар С. М. Політико-правові системи світу. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 346 с.
3. Парламентаризм: підручник / В. А. Гошовська та ін. Київ : НАДУ, 2016. 672 с.
4. Пауел Дж.-Б. Сучасні демократичні країни. Участь у політичному житті, стабільність і насильство / Пер. з англ.: Христенко О.В., Горбатько В.К. Харків: Каравела, 2004. 288 с
5. Порівняльна політика. Основні політичні системи сучасного світу / за заг. ред. В. Бакірова, М. Сазонова. Харків: ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2008. 576 с.

Допоміжні

1. Аджемоглу Д., Робінсон Дж. Чому нації занепадають? Походження влади, багатства і бідності / пер. з англ. Олександра Дем'янчука. Київ : Наш формат, 2016. 472 с.
2. Андрійчук Т. Сучасна демократія: проблеми та перспективи розвитку. *Політичний менеджмент*. 2012. № 4-5. С. 50–57.
3. Бучин М. Політологічний аналіз основних методик вимірювання рівня демократії у світі. *Humanitarian vision*. 2016. Vol. 2, Num. 1. С. 9–13.
4. Воляннюк О. Загрози демократії в Європі: угорський прецедент. *Політичні дослідження*. 2022. № 2. С.140–159.
5. Кириченко В. Політичні системи світу. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 218 с.
6. Майборода О. Політичний порядок у кризовому дискурсі (на прикладі транзитних суспільств). *Політичні дослідження*. 2022. № 2. С.7–25.
7. Фукуяма Ф. Політичний порядок і політичний занепад. Від промислової революції до глобалізації демократії / пер. з англ. Т. Цимбал, Р. Корнута. Київ : Наш формат, 2019. 608 с.

8. Lührmann A., Rooney B. Autocratization by Decree: States of Emergency and Democratic Decline. *Comparative Politics*. Volume 53, Number 4, July 2021, pp. 617-649. URL: <https://www.ingentaconnect.com/content/cuny/cp/2021/00000053/00000004/art00004>

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Almond, G. Comparative Politics: A Developmental Approach. URL: <https://www.questia.com/read/24120801/comparative-politics-a-developmental-approach>
2. Easton, D. A Systems Analysis of Political Life. URL: <http://www.questia.com/PM.qst?a=o&d=89785819>.
3. Журнал «Comparative Politics». URL: <https://jcp.gc.cuny.edu/>
4. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. URL: <http://www.ipiend.gov.ua/>
5. Міжнародна асоціація політичних наук. URL: <https://www.ipsa.org/>
6. Міжнародний центр перспективних досліджень. URL: <http://icps.com.ua/>
7. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
8. Національна Парламентська бібліотека України. URL: <http://www.nplu.kiev.ua/>
9. Український незалежний центр політичних досліджень. URL: <http://www.ucipr.org.ua/ua/>